

вання професійними навичками, а й вміння аналізувати, робити висновки, самостійно приймати рішення і відповідати за них. Досягти цього можливо лише при успішному поєднанні в навчальному процесі аудиторної і позааудиторної роботи та якісної співпраці студента з викладачем.

Література

1. Гуцаленко О.О. Розвиток клінічного мислення як найважливіша складова підготовки сучасного фахівця / О.О.Гуцаленко,

Ю.А.Кострікова // Самостійна робота студентів і кредитно-модульна система організації навчального процесу : матеріали навчально-методичної конференції. – Полтава, 2007. – С. 42-45.

2. Пίδαєв А.В. Болонський процес в Європі. Що це таке і нужен ли он в Украине? Возможна ли интеграция медицинского образования Украины в Европейское образовательное пространство? / А.В. Пίδαєв, В.Г. Передерий. – Одесса, 2004. – 192 с.

Реферат

МЕТОДИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ И ОРГАНИЗАЦИЯ САМОСТОЯТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ НА КАФЕДРЕ ГИСТОЛОГИИ, ЦИТОЛОГИИ И ЭМБРИОЛОГИИ

Лисаченко О.Д.

Ключевые слова: самостоятельная работа, гистология, цитология, эмбриология, учебный процесс.

Подготовка высококвалифицированного врача – сложный процесс, характеризующийся взаимодействием педагогических и организационных средств, направленных на формирование настоящего специалиста в своей области. Важным элементом этого процесса есть самостоятельная работа студента как неотъемлемая составляющая интенсификации учебного процесса и улучшения качества обучения.

Summary

METHODOLOGICAL ASPECTS AND ORGANIZATION OF INDEPENDENT WORK AT THE DEPARTMENT OF HISTOLOGY, CYTOLOGY AND EMBRYOLOGY

Lysachenko O.D.

Key words: independent work, histology, cytology, embryology, educational process.

The training of a highly skilled doctor is a difficult process, characterized by interaction of pedagogical and organizational approaches, directed towards forming of the fitting specialist in the medical area. An independent work is an important element in this process and seems to be an inalienable constituent of intensification of medical training and improvement of instruction quality.

УДК 378.1:614.2

**Москаленко В.Ф., Яворовський О.П., Цехмістер Я.В.,
Науменко О.М., Лисенко О.Ю.**

УЧАСТЬ У РОБОТІ ПРИЙМАЛЬНОЇ КОМІСІЇ ЯК ЕЛЕМЕНТ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЗНАЧУЩИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ТА ПРОВІЗОРІВ

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ

У статті розглянуто проблему формування соціально-значущих компетентностей майбутніх лікарів та провізорів під час навчання у вищому медичному (фармацевтичному) навчальному закладі; висвітлено роль позааудиторного виховання у процесі формування досвіду творчої діяльності у майбутніх фахівців галузі охорони здоров'я; визначено фактори компетентнісного розвитку студентів під час роботи у Приймальній комісії Національного медичного університету імені О.О. Богомольця.

Ключові слова: соціально значущі компетентності, позааудиторне виховання майбутніх лікарів та провізорів, компетентнісний розвиток студентів.

Відповідно до проекту Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки, розробленої з урахуванням рекомендацій Ради Європи для країн європейського простору, реалізацію компетентнісного підходу визначено одним із ключових напрямків державної освітньої політики, що відображає стратегію розвитку національної системи освіти у напрямку інтегрування до європейської та світової освітніх сис-

тем, створення передумов для особистісного розвитку людини, її індивідуальних здібностей та потреб [1, 2].

З метою підвищення конкурентоспроможності національної освітньої системи, забезпечення її відповідності сучасним соціокультурним та професійним стандартам, оновлення потребують підходи щодо реалізації змісту освіти за усіма його структурними компонентами [3] (рис. 1).

Рис. 1. Структурні компоненти змісту освіти

Рис. 2. Фактори компетентісного розвитку студентів під час роботи у Приймальній комісії НМУ імені О.О. Богомольця

Рис. 3. Процес формування досвіду творчої діяльності студентів під час роботи у Приймальній комісії НМУ імені О.О. Богомольця

У системі вищої медичної (фармацевтичної) освіти особливого значення набуває процес формування досвіду творчої діяльності, вмінь приймати нестандартні рішення у проблемних ситуаціях.

Однак, означені навички достатньо важко сформувати у процесі класичного навчання, оскільки робота майбутніх лікарів та провізорів під час вивчення фундаментальних і профільних дисциплін побудована відповідно до освітньо-кваліфікаційної програми підготовки спеціаліста за обраною спеціальністю та робочих навчальних програм з кожної з програмних дисциплін, де передбачено ознайомлення студентів із перелі-

ком теоретичних питань і практичних навичок, представлених до опанування, на початку вивчення, мінімізуючи таким чином можливість виникнення непередбачуваних ситуацій та завдань.

Натомість, практична діяльність майбутніх лікарів та провізорів потребує навичок "миттєвого реагування" – умінь приймати швидкі конструктивні та правильні рішення з метою збереження життя й укріплення здоров'я пацієнтів, що повністю виключає можливість уніфікації психологічних підходів і стандартизації алгоритму дій при виконанні покладених обов'язків.

У даному контексті надзвичайно актуальною постає позааудиторна складова виховної роботи

у освітній системі, вивченню якої присвячені роботи Г. Андрєєвої, О. Винославської, Н. Волкової, Л. Кондрашової, Т. Куриленко, В. Москаленка, О. Олексюк, А. Ржевської.

Наукові праці В. Базилевича, І. Беха, Л. Вікторової, І. Дзевульської, І. Коновальчука, І. Мартинюка, І. Соколової, Б. Чижевського присвячені проблемам системного підходу до організації позааудиторного виховного процесу.

У роботах І. Васильєва, В. Дзюби, Х. Мазепи, С. Мартиненко, Н. Осипової, Я. Цехмістера розкрито організаційно-педагогічні умови виховної роботи у навчальних закладах нового типу.

Нашу увагу привернуло питання позааудиторного формування соціально-значущих компетентностей майбутніх лікарів та провізорів, зокрема під час роботи у Приймальній комісії Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (далі – Приймальна комісія НМУ імені О.О. Богомольця).

Щорічно до роботи у якості членів технічного секретаріату Приймальній комісії НМУ імені О.О. Богомольця адміністрація університету залучає близько 120 студентів різних факультетів очної форми навчання [4].

Так, у 2011 році, відповідно до наказу ректора НМУ імені О.О. Богомольця, до роботи по набору студентів на перший курс долучилися 135 студентів – представників усіх факультетів університету.

Метою нашого дослідження було виявлення, теоретичне обґрунтування та експериментальна перевірка причинно-наслідкових зв'язків між до-

свідом роботи студентів у Приймальній комісії НМУ імені О.О. Богомольця та сформованістю у них соціально-значущих компетентностей.

Нами було проанкетовано 135 студентів-членів технічного секретаріату Приймальної комісії та 11 викладачів з числа її працівників-кураторів студентських груп щодо факторів і умов, які позитивно впливають на рівень компетентнісного розвитку студентства під час роботи у Приймальній комісії (рис. 2).

За результатами проведеного опитування було виявлено пряму кореляцію між відповідями викладачів та студентів, які свідчили про те, що більшість студентів під час роботи у Приймальній комісії НМУ імені О.О. Богомольця здобули та вдосконалили соціально-орієнтовані навички щодо планування та оптимізації процесу виконання покладених обов'язків, ділового спілкування, творчого мислення та партнерства (рис. 3).

Цікавим на наш погляд, виявилось й те, що, за результатами анкетування 74 студентів, які працювали у Приймальній комісії НМУ імені О.О. Богомольця у попередні роки (рис. 4), 55,4 % – працевлаштувалися на позиції менеджерів по роботі з клієнтами та менеджерів із продажу, з неповною робочою зайнятістю паралельно продовжуючи навчання в університеті, що перевищує результати 79 проанкетованих студентів із групи контролю, які не мали досвіду роботи у Приймальній комісії НМУ імені О.О. Богомольця.

* – з числа осіб, які працевлаштувалися на посади, що потребують володіння соціально-значущими компетентностями

Рис. 4. Результати анкетування студентів щодо доцільності досвіду роботи у Приймальній комісії НМУ імені О.О. Богомольця при працевлаштуванні

Результати проведеного дослідження свідчать про нерозривність зв'язків між процесом формування компетентностей та певним типом організації знань, зокрема залучення студентської молоді до виконання практичних завдань під

керівництвом досвідчених викладачів, на запропонованому прикладі роботи у якості членів технічного секретаріату Приймальної комісії НМУ імені О.О. Богомольця, що сприяє формуванню компетентних особистостей майбутніх лікарів та

провізорів, здатних, на основі правильно організованих індивідуальних знань, до прийняття ефективних громадянських і професійних рішень; розбудови національної системи охорони здоров'я та незалежної Української держави.

Література

1. Проект Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nmu.edu.ua/files/strateg_roz_v_2012.pdf.
2. Definition and Selection of Competencies. Theoretical and Conceptual Foundations (DESECO). Strategy Paper on Key Competencies.

tencies. An Overarching Frame of Reference for an Assessment and Research Program // OECD (Draft) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/dataoecd/48/22/41529556.pdf>.

3. Краевский В.В. Предметное и общепредметное в образовательных стандартах / В.В. Краевский, А.В. Хуторской // Педагогика. – 2003. – № 3. – С. 3-10.
4. Москаленко В.Ф. Вступна кампанія 2009: особливості, підсумки, проблемні питання (за матеріалами звіту про роботу Приймальної комісії Національного медичного університету імені О.О. Богомольця) / В.Ф. Москаленко, О.П. Яворовський, О.М. Науменко, Я.В. Цехмістер // Науковий вісник Національного медичного університету імені О.О. Богомольця. – 2009. – № 3. – С. 11-24.

Реферат

УЧАСТИЕ В РАБОТЕ ПРИЕМНОЙ КОМИССИИ КАК ЭЛЕМЕНТ ФОРМИРОВАНИЯ СОЦИАЛЬНО-ЗНАЧИМЫХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ БУДУЩИХ ВРАЧЕЙ И ПРОВИЗОРОВ

Москаленко В.Ф., Яворовский А.П., Цехмистер Я.В., Науменко А.Н., Лысенко А.Ю.

Ключевые слова: социально значимые компетентности, внеаудиторное воспитание будущих врачей и провизоров, компетентностное развитие студентов.

В статье изложена проблема формирования социально-значимых компетентностей будущих врачей и провизоров в период обучения в высшем медицинском (фармацевтическом) учебном заведении; освещена роль внеаудиторного воспитания в процессе формирования опыта творческой деятельности среди будущих специалистов здравоохранения; представлены факторы компетентностного развития студентов во время работы в Приемной комиссии Национального медицинского университета имени А.А. Богомольца.

Summary

FUTURE PHYSICIANS AND PHARMACISTS PARTICIPATION ON WORK OF THE SELECTION COMMITTEE AS AN ASPECT OF SOCIALLY-SIGNIFICANT COMPETENCE UPBRINGING

Moskalenko V.F., Yavorovsky O.P., Tsekhmister Ya.V., Naumenko O.M., Lysenko O.Yu.

Key words: social competence, extracurricular health care education, physicians, pharmacists, competent development of students.

In the article there is some information about problem of physicians and pharmacists socially-significant competence upbringing; role of the extracurricular education in a process of formulation of the creative activity experience; participation on work of the selection committee of National O. Bogomolets Medical University as a factor of students competence development.

УДК 378.147:378.4:61:53:577

Остапович Н.В.

ІГРОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ДИДАКТИЧНА ТЕХНОЛОГІЯ У НАВЧАННІ МЕДИЧНОЇ ТА БІОЛОГІЧНОЇ ФІЗИКИ

ВДНЗУ «Івано-Франківський національний медичний університет»

У статті досліджується проблема використання дидактичних інтелектуальних ігор при засвоєнні базових фізичних понять у студентів-медиків та обґрунтовується доцільність використання у навчальних курсах ігор типу «Ерудит-лото», «Пентагон», «Помиленіум», «Що? Де? Коли?» та «Брейн-Ринг».

Ключові слова: медична та біологічна фізика; інтелектуальна дидактична гра.

Актуальність дослідження

Впровадження інтерактивних технологій в процес навчання природничих дисциплін у вищих медичних навчальних закладах є актуальною проблемою. Її вирішення залежить від готовності викладача до нових завдань, які передбачають нестандартність та творчий характер навчального процесу. Методи та форми навчання повинні реалізовувати на практиці принципи індивідуалізації, самостійності, змагання, ініціативи, творчого підходу до одержання знань. Цілком очевидно, що змагання має значно більший ефект у підвищенні активності студентів до навчання, ніж зовнішня мотивація.

Так, для студентів усіх вікових категорій існує навчальна технологія, яка цікава для них зав-

жди. Це гра. Більшість хороших педагогів це знають і намагаються використати гру у своїй безпосередній діяльності. Зокрема ігрові методи розглядають у своїх працях І. В. Авдєєва, М. В. Кларіна, О. Пометун, Л. Пироженко, О. Пєхота, Н. Побірченко, Г. Селевка, В.М. Нагаєв, С. О. Сисоєва, Ю. П. Сидоренко, П. М. Щербань та багато інших.

Досвід показує, що далеко не всі викладачі, навіть з високим рівнем професійно-педагогічної підготовки, здатні перебудувати своє мислення для створення гри. У цьому психологічний парадокс: створити навчально-педагогічну гру важко не через брак інформації, а через труднощі перебудови мислення. Водночас готовою грою може скористатись кожний [8].